

Sirkusmusikaali

Processbeskrivning för ett mångkulturellt musikteaterprojekt i grundskolans
årskurs 1–6.

Tom Källdström

Examensarbete för Musiker (YH)-examen

Utbildning i musik och scenkonst

Jakobstad 2025

EXAMENSARBETE

Författare: Tom Källdström

Utbildning och ort: Musik och scenkonst, Jakobstad

Inriktning: Musiker

Handledare: Marcus Söderström

Titel:

Datum: 25.3.2025 Sidantal: 18 Bilagor:

Abstrakt

Under läsåret 2024–2025 så har Ollikkalan koulu, och Salo svenska skola samarbetat i ett ämnesöverskridande och mångkulturellt projekt. "Sirkusmusikaali", cirka 250 elever deltog i musikalerna, som framfördes för allmänheten i februari 2025.

Den gemensamma insatsen, som omfattade repetitioner, kostymtillverkning och iscensättningar över klassgränserna, stärkte elevernas samhörighet och skapade en känsla av gemenskap. Att arbeta mot ett gemensamt mål förbättrade även samarbetet mellan personalen.

Detta examensarbete är en processbeskrivning av min insats i detta projekt, som innefattade instudering, arrangering och undervisning av originalmusiken, planering av ljud, ljus och iscensättning samt bidragsansökning för hela projektet.

Forskningsfrågorna i detta projekt är:

1. Hur ska musiken arrangeras för att skapa cirkuskänsla?
2. Hur stöder läroplanen för den grundläggande utbildningen denna musikal?

Språk: svenska

Nyckelord: musikteater, arrangemang, inspelning, bildspel, undervisning

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Tom Källdström

Koulutus ja paikkakunta: Musiikki ja esittävät taiteet, Pietarsaari

Suuntautumisvaihtoehto: Muusikko

Ohjaaja(t): Marcus Söderström

Nimike:

Päivämäärä 25.3.2025 Sivumäärä 18 Liitteet

Tiivistelmä

Opetusvuonna 2024–2025 Ollikkalan koulu ja Salo svenska skola ovat tehneet yhteistyötä monialaisessa oppimiskokonaisuudessa ja monikulttuurisessa projektissa. "Sirkusmusikaali", johon osallistui noin 250 oppilasta, esitettiin yleisölle helmikuussa 2025.

Yhteinen panostus, joka sisälsi harjoituksia, pukujen valmistamista ja lavasteiden toteutusta luokkien rajojen yli, vahvisti oppilaiden yhteisöllisyyttä ja loi yhteisön tunteen. Yhteisen tavoitteen eteen työskenteleminen paransi myös henkilöstön välistä yhteistyötä.

Tämä opinnäytetyö on prosessikuvaus omasta panoksestani tässä projektissa, johon kuului alkuperäismusiikin opettaminen, sovittaminen ja ohjaaminen, äänen, valon ja lavastuksen suunnittelu sekä koko projektin tukihakemuksen tekeminen.

Tämän projektin tutkimuskysymykset ovat:

1. Miten musiikki tulee sovittaa sirkustunnelman luomiseksi?
2. Miten perusopetuksen opetussuunnitelma tukee tätä musikaalia?

Kieli: ruotsi

Avainsanat: musiikkiteatteri, musiikin sovitus, äänitys, diaesitys, opetus

BACHELOR'S THESIS

Author: Tom Käldeström

Degree Programme: Music and performing arts, Pietarsaari

Specialisation: Musician

Supervisor(s): Marcus Söderström

Title:

Date 25.3.2025   Number of pages   18   Appendices

Abstract

During the 2024–2025 school year, Ollikkalan koulu and Salo svenska skola collaborated on an interdisciplinary and multicultural project. "Sirkusmusikaali", with around 250 students participating, was performed for the public in February 2025.

The joint effort, which included rehearsals, costume creation, and staging across class boundaries, strengthened the students' sense of community and created a feeling of togetherness. Working towards a common goal also improved collaboration among the staff.

This thesis is a process description of my contribution to this project, which included teaching, arranging, and directing the original music, planning the sound, lighting, and staging, as well as preparing the funding application for the entire project.

The research questions in this project are:

1. How should the music be arranged to create a circus atmosphere?
2. How does the curriculum for basic education support this musical?

Language: Swedish

Key words: Musical theatre, arrangement, recording, slideshow, teaching

Innehållsförteckning

1. Inledning och bakgrund	5
2. Metod och frågeställning	5
2.1 Musikal	5
2.1.1 Cirkusmusik.....	6
3. Sirkusmusikaali	7
3.1 Processbeskrivning	8
3.1.1 Arrangemang	18
4. Cirkusmusikal och läroplan	20
5. Sammanfattande diskussion	21
Litteraturförteckning.....	23

1. Inledning och bakgrund

Introduktion

Musik har en stor roll i scenkonst, och inom cirkusen är den särskilt viktig för att skapa en viss stämning. Cirkus handlar ofta om humor, akrobatik och dramatiska inslag, och musiken hjälper till att förstärka dessa känslor. Genom att använda rätt musik kan man skapa en cirkuskänsla som gör föreställningen mer levande och spännande. Det väcker frågan om hur musiken bäst ska arrangeras för att skapa den rätta atmosfären för cirkusen.

En annan aspekt av denna uppsats är att titta på hur läroplanen för grundskolan stöds genom en musikal. Enligt läroplanen ska elever få möjlighet att utveckla sina musikaliska färdigheter och uttrycka sig genom musik. Musik kan också användas för att förstå olika kulturella uttryck och konstformer. I detta examensarbete kommer jag att undersöka hur en cirkusmusikal kan relateras till läroplanens mål och hur musiken bör arrangeras för att skapa en cirkuskänsla

2. Metod och frågeställning

Detta arbete är en processbeskrivning av projektet *Sirkusmusikaali*. Jag kommer att gå igenom projektets bakgrund samt beskriva processen steg för steg.

Mina forskningsfrågor är:

1. Hur ska musiken arrangeras för att skapa cirkuskänsla?
2. Hur stöder läroplanen för den grundläggande utbildningen denna musikal?

2.1 Musikal

Musikal (från "musical comedy" eller "musical play") är en teaterform som växte fram i USA under början av 1900-talet och blandade influenser från operett, engelsk musikalkomedi, ragtime och jazz. Den kombinerar sång, dans och tal för att skapa en mångfacetterad helhet, ofta med realistiska teman från litteraturen. Musikalens rötter syns

redan i 1910- och 1920-talens Broadwayföreställningar av bland andra Jerome Kern och George Gershwin, men den anses ha födts med Kerns *Teaterbåten* (1927).

1930-talets produktioner av Richard Rodgers, Lorenz Hart och Cole Porter följdes av 1940-talets "guldålder", där Rodgers & Hammerstein skapade succéer som *Oklahoma!* och *South Pacific*. 1950-talet gav oss klassiker som *My Fair Lady* och *West Side Story*. 1960-talets musikaler, såsom *Spelman på taket* och *Cabaret*, reflekterade politiska och historiska förändringar, och rockmusiken började göra sitt intåg på scenen, till exempel i *Hair*. Internationellt började musikaler blomstra på 1970- och 80-talen. Andrew Lloyd Webber satte England på kartan med verk som *Jesus Christ Superstar* och *Cats*, och Claude-Michel Schönberg skapade *Les Misérables*. I Sverige är *Kristina från Duvemåla* den mest framgångsrika musikalen.

I Finland har musikaler länge varit populära, särskilt internationella succéer, med Svenska teatern som en central aktör. Bland de största föreställningarna finns *My Fair Lady*, *La Cage aux Folles* och *West Side Story*. Under de senaste decennierna har även nyare, mer experimentella musikaler som *HYPE* och *Kick!* producerats.

Finland har också fått fram flera framstående musikalskapare, som Jorma Panula och Ilkka Kuusisto. Amatörproduktioner och internationella musikalspektakel har också blivit en viktig del av den finländska musikalscenen.

Sedan 2005 har Svenska teatern fortsatt att producera nya musikaler, inklusive den interaktiva *PlayMe* (2009), där publiken kunde påverka handlingen via röstning och mobiltelefoner. (Johan Lindberg, 2011)

2.1.1 Cirkusmusik

Cirkusmusik är den musik som spelas under cirkusföreställningar. Traditionell cirkusmusik ska skapa en spektakulär känsla, medan modern cirkusmusik används för att sätta stämningen och stödja berättelsen. I traditionella cirkusar spelas musiken högt och av ett band. En av de mest kända cirkusmelodierna är "Entrance of the Gladiators," skriven av den tjeckiska kompositören Julius Fučík 1897. Den blev känd i Nordamerika när den arrangerades om för mindre band och används ofta för att introducera clownen.

Andra kända cirkuslåtar är *Barnum and Bailey's Favorite* av Karl King och *Sobre las Olas* (Over the Waves), en vals som ofta spelas vid trapetsakter. Ett undantag från den vanliga cirkusmusiken är John Philip Sousa's *Stars and Stripes Forever*, som spelas vid nödsituationer för att signalera att något är fel.

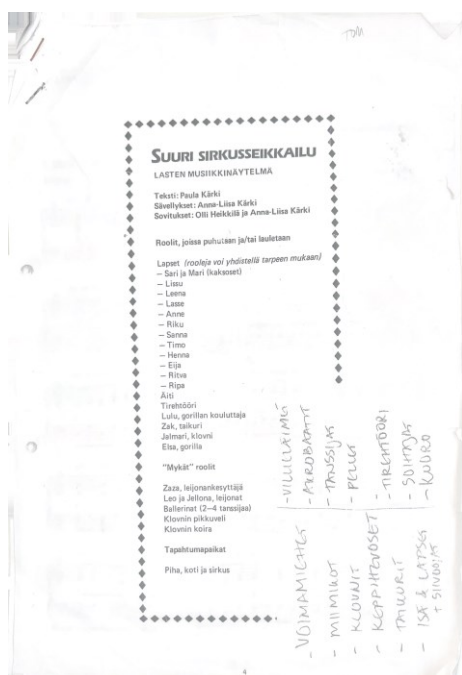
Samtida cirkusmusik skrivs ofta specifikt för föreställningarna och är vanligtvis originalmusik. Många moderna cirkusar väljer bort kommersiell musik och använder istället genrer som punk, rap eller dansmusik för att förstärka föreställningens teman.

Cirkusmusik har även påverkat andra musikstilar. Artister som Danny Elfman och Tom Waits använder cirkusmusik i sina verk, och det finns en genre som kallas "Dark Cabaret," som är inspirerad av cirkusmusik, burlesque och vaudeville. (History of circus, 2025)

3. Sirkusmusikaali

Musikalen baseras på *Anna-Liisa* och Paula Kärkis *Suuri Sirkusseikkailu*, en musikal för solister, kör och piano, och har ursprungligen en längd på cirka 20 minuter. Föreställningen innehåller bland annat en lejon-dans, en trollerilåt, en clownsång och en balettdans.

Noter till verket publicerades i en samling av Musiikki Fazer och kan hittas i flera bibliotek, såsom i Nationalbiblioteket och andra finska bibliotek.

Figur 1. Bild av manuskript.

Suuri sirkusseikkailu är särskilt riktat till barn och unga, och passar bra för skolans musikklasser, körer och andra barnmusikgrupper. Det erbjuder en rolig och mångsidig möjlighet att introducera barn till musikteaterns värld. (Fazer, 1986).

Verket har framförts flera gånger på olika skolor i Salo sedan det skrevs. (Anna-Liisa Kärki, 1986)

Historien följer en barnfamilj som upptäcker att en cirkus har kommit till staden, sen och skildrar barnens resa till och upplevelser under föreställningen.

Musikalen anpassas efter skolans möjligheter, och det viktigaste är delaktighet – att alla elever ska få vara med. Skolans mål för cirkusmusikalen under läsåret är följande:

- Bekanta sig med cirkusens värld genom olika ämnen (t.ex. FI, MO, GY, BK, MU, SL, HI) En tvärvetenskaplig ämnesshelhet
- Elevernas delaktighet och upplevelse av delaktighet
- Öka erfarenheten av att uppträda
- Använda färdighets- och estetiska ämnen i genomförandet
- Öka kreativitet och glädje
- Samarbete över klassgränser och ökad gemenskap
- Inkludering av hem och skolaföreningen

Ollikkala och Salo svenska skola har tillsammans över 200 elever, och personalstyrkan består av drygt 30 personer. Under samma tak samsas 21 olika språk och nationaliteter. Hur skapar man en musikal där många kan och får delta på olika sätt?

3.1 Processbeskrivning

Arbetet med musikalen inleddes redan i början av 2024. Lärarna började tidigt samla in och låna material, kläder och rekvisita som behövdes för föreställningen. Ollikkalan koulu hade senast satt upp denna musikal för nästan 20 år sedan, och från den uppsättningen återstod endast en gammal VHS-inspelning.

För att tiden och resurserna skulle räcka till anpassades skolans tillvalsämnen. Bland annat erbjöds ”Teatterirekvisiitta” (teaterrekvisita) som ett valbart ämne för eleverna.

Bildkonstundervisningen hade cirkustema och eleverna skapade dekorationer till festsalen, entrén och matsalen.

Att få scenbytena att fungera smidigt utan att skapa kaos bakom kulisserna var ett dilemma som krävde noggrant övervägande och planering. Olika scenarier skissades upp och diskuterades, och ganska snart stod det klart att två scener skulle behövas, samt en storbildsskärm och bättre ljus än vad skolan kunde erbjuda. Ljud och ljusfirman Studio Haven Oy kontaktades och konsulterades.

Figur 2. Scenbygge

Det konstaterades snabbt att sångnummer med olika solister inte skulle fungera, vilket innebar att hela manuset och upplägget behövde omarbetas. Detta berodde på att skolorna för närvarande saknar både musikklasstradition och skolkör.

En arbetsgrupp för manuset utsågs, roller fördelades och varje årskurs ansvarade för sitt eget nummer. Svenska skolan gjorde ett gemensamt nummer eftersom elevantalet där är så lågt.

Rollista: Pappa, 3 barn, cirkusdirektör samt djurskötare.

De klasser som inte framförde ett sång- eller dansnummer från manuset valde själva passande musik och skickade musikfil eller länk till den musikansvarige – mig, Tom Källdström.

Klasserna övade var för sig, och repeterade tillsammans först under veckan då allt byggdes upp och framfördes.

Från originalmusiken valdes följande fem stycken ut: (ursprungligen 9 st)

1. Sirkuslaulu
2. Tervetuliaislaulu (med översättning till svenska på en vers)
3. Leijonatanssi
4. Taikurin laulu
5. Gorillan laulu

Utöver originalmusiken framfördes även dansnummer till följande musikstycken:

1. [Elvin tomutuslaulu](#)
2. [Apinalaulu – Apinatanssi](#)
3. [The Pink Panther](#)
4. [Dance of the Sugar Plum Fairy](#)
5. [Cirkusparade](#)
6. [Waltz of the Flowers](#)
7. [March of the Toreadors](#)
8. [Entry of the Gladiators](#)
9. [Shadows – Watch Me](#)
10. [Jungle drum](#)

Skolan lyckades, efter många års uppehåll, återstarta en kör för detta ändamål.

Deltagarantalet var stort, och återigen ljud körsång i Ollikkala skolas lokaler. Kören övade i några veckors tid 2 gånger i veckan.

Originalmusiken arrangerades för orkester och spelades in i min studio.

Vid föreställningen användes alltså backing tracks. Musiken spelades upp via en setlista i Cakewalk. (Cakewalk, u.d.)

All musik som användes mastererades i Wavelab. (Steinberg, u.d.)

Numren förstärktes med olika bilder på en storbildsskärm, samt rök och färgsättning som matchade.

Figur 3. Storbildsskärm och körtrappa

Introvideo

För att alla skulle känna sig delaktiga i projektet – oavsett vilket av skolans 21 språk de talar – fick jag idén om att skapa en välkomstvideo med hälsningsfraser på skolans olika språk och nationaliteter. Jag spelade in en elev i taget, spontant och improviserat, normaliserade ljudnivåerna och mixade sedan ihop allt med en cirkusmarsch som jag bad en AI att skapa åt mig. Jag beskrev vad jag var ute efter, fick några alternativ och valde det som passade bäst. (Suno, u.d.) Mixningen gjorde jag i Protools. (Avid, u.d.) Jag laddade sedan ner olika bilder och flaggor som passade till videon jag skapade av det mixade materialet. Videoediteringen och redigeringen gjordes i Final Cut Pro. (Apple, u.d.)

Nr 1. Sirkuslaulu

1. SIRKUSLAULU
Lapset ANNA-LIISA KÄRKI
Sov. O. H.

Alku- ja välisoitto

1. Sir-kus, sir-kus tän-ne tul-lut on,
las-ten hu-vi-paik-ka ver-ra-ton. Sir-kus, sir-kus tän-ne tul-lut on,
siel-lä myös-kin klov-ni val-la-ton! Sin-ne-pä nyt me tah-do-taan
yh-des-sä taas men-nä. Sir-kus, sir-kus
tän-ne tul-lut on, las-ten hu-vi-paik-ka ver-ra-ton!

© 1986 Musiikki Fazer Music, Helsinki

5

Loppusoiitto

2. Sirkus, sirkus tänne tullut on,
arki peitty lasten ilohon.
Sirkus, sirkus tänne tullut on,
sepä vasta jännin paikka on!
Sinnepä nyt me tahdotaan
yhdessä taas mennä.
Sirkus, sirkus tänne tullut on,
sepä vasta jännin paikka on!
Paula Käarki

[Laulun jälkeen syntynyt hälinä ja hyörinän keskellä kuuluu iloisia "Mennään sirkukseen" -huudahduksia. Meteli asettuu, ja kaksoset Sari ja Mari juttelevat ystäviensä kanssa:]

SARI: Meidän äiti voisi lähteä sirkukseen meidän kaikkien kanssa. Etkös vaan luulekin, Mari?

MARI: Joo, kyllä se varmaan lähtisi. Se on ehkä saanut jo kaiken siivottua.

LISSU: Menkää kysymään!

MUUT: Joo, menkää!

LEENA: Ollis tosi kiva päästä. Siellä on kuulemma gorillakin.

MUUT: EEEEEIII... onko?

LEENA: On, on, ja tosi hyvä taikuri ja kaikki!

LASSE: Eihän sirkus tule tänne kuin kerran vuodessa, eikä me viime vuonnakaan päästy. Nyt meidän on pakko päästä.

MUUT: Niin on!

ANNE: Sari ja Mari, menkää kysymään teidän äidiltä. Mä ja Ritva voidaan tulla vaikka mukaan.

SARI: Joo, nähdään täällä vähän ajan päästä. Pitäkää peukkujal! Hei-hei!

MUUT: Hei-hei!

6

Figur 4. Sirkuslaulu orginalnoter

Låten är det första musikaliska inslaget i föreställningen. Jag behövde ett långt intro eftersom hela cirkusföljet skulle marschera in och inta sina positioner. Jag kom fram till att ett trumintro skulle passa bra – det sätter direkt tempot och känslan, både för folket och för publiken. Till de instrumentala solopartierna i låten valde jag en trumpet med ett överdrivet vibrato (för att skapa en känsla av glädje och humor). Det finns inga solister i detta stycke, utan kören sköter sånginsatserna. Jag har försökt bibehålla originalidéerna från pianoarrangemanget, samtidigt som jag har fört musiken framåt i tiden.

Nr. 2 Tervetuliaislaulu

4. TERVETULIAISLAULU
Tirehtööri, taikuri, klovni ja kuoro

Alkusoitto

ANNA-LIISA KÄRKI
Sov. O. H.

Tirehtööri: Ter-ve-tu-lo-a
Oh-jel-mas-sa on
Bal-le-ri-nat

sir-kuk-seen, ter-ve-tu-lo-a sir-kuk-seen, ter-ve-tu-lo-a
klov-ne-ja, oh-jel-mas-sa on sir-kuk-seen, ter-ve-tu-lo-a sir-kuk-seen
tans-si-vat, soit-ta-jam-me soit-ta-vat, oh-jel-mas-sa on go-ri-il-la laul-laan.

haus-kaa pi-tä mäniä!
I-hän oi-ke-a.
nyt-pä kuun-ne-l-

Ballerinojen tanssi
stacc.

© 1986 Musiikki Fazer Music, Helsinki

10

Kuoro: Ter-ve-tu-lo-a sir-kuk-seen, ter-ve-tu-lo-a
Taikuri: Koh-ta tei-le näyt-täy-dyn, tai-ku-ri-na
Klovi: O-len pol-le Jal-ma-ri, mu-ka-na-ni
Kuoro: E-läi-met on in-nois-saan, kar-va-tur-rit
Kuoro: Ter-ve-tu-lo-a sir-kuk-seen, ter-ve-tu-lo-a

sir-kuk-seen, ter-ve-tu-lo-a sir-kuk-seen haus-kaa pi-tä mäniä!
e-siin-ny, tai-le haus-kat tai-at teen, sit-ten pois taas meen.
kuor-mu-ri, na-mu-si-a ja-ke-ten, sit-ten a-je-lin.
rie-muis-saan, mu-ri-naa ja mö-ri-nää, tas-sun tö-r-mi-nää.
sir-kuk-seen, ter-ve-tu-lo-a sir-kuk-seen haus-kaa pi-tä mäniä!

(Lapset taputtavat ja huudahtelevat innoissaan.)

TIREHTÖÖRI: Ensimmäisen meille esiintyvä loistava leijonankesyttäjä Zaza tanssien leijonansa kanssa. Pyydämme yleisöä olemaan tarkkaavaisena ja välttämään äkinäisiä liikkeitä, sillä villi leijonien saattavat olla arvaamattomia... Siis: suuri Zaza ja hänen tanssivat leijonansa Leo ja Jellona!

(Hyvin kiltin näköiset leijonat esittivät tanssin Zazan ohjallissa niitä taidokkain liikkein.)

Paula Kärki

11

Figur 5. Tervetuliaislaulu orginalnoter

Välkomstsången fungerar samtidigt som en presentation av hela cirkusensemblen. Att synliggöra svenskan var en hjärtefråga i detta projekt – på samma sätt som svenskan är en naturlig del av vardagen vid Ollikkala och Salo svenska skola. Jag översatte en vers till svenska:

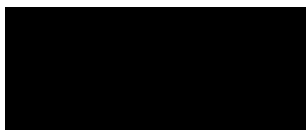
”Välkommen till cirkusen, välkommen till cirkusen, välkommen till cirkusen, roligt har vi här.”

Till detta arrangemang valde jag ett typiskt upptempo marschkänsla i stil med *umpa-umpa*.

Intro: Brassinstrumenten spelar det som i noterna är markerat som *alkusoitto*.

Låten har en C-del som är helt instrumental, där baletten och ballerinnorna presenteras. I pianonoterna är denna del markerad med staccato, vilket fick mig att välja ett pizzicato-liknande ljud i arrangemanget.

Efter C-delen sker en modulation upp en kvart, till Bb. Jag lade då till karaktäristiska brass-stötar – typiska för genren – som svarar på sången i samspel med kompet.

Figur 6. Brasset svarar

Nr 3. [Leijonatanssi](#)

Figur 7. Leijonatanssi originalnoter

Detta är en instrumental del. Till numret framfördes ett marionettnummer. Jag inledde arrangemanget med att lägga till fyra taktslag, under vilka det "hjulades" i takt, följt av en tom takt så att alla hann inta sina positioner.

Melodin har ett lekfullt tonspråk, med kromatiska rörelser här och där. Den lekfulla och glada känslan var den bärande tanken i arrangemanget. Slagverkssektionen och dragflöjten förstärker detta ytterligare och bidrar till ett ännu mer lekfullt uttryck.

Nr 4. [Gorillan laulu](#)

6. GORILLAN LAULU
Gorilla

Svenskan
Niela + Levooro
ANNA-LIISA KÄRKI
Sov. O. H.

1. Tun - nen mä yk - si - näi - seks' it - sein, tun - nen mä yk - si - näi - seks' it - sein.

Mik - si sä - poi - es - me - nit? Jäi - sit mun vie - rel - le - ni, ys - tä - vän tah - toi - sin.

2. Joskus kun ikävältä tuntuu,
joskus kun ikävältä tuntuu,
:: ystävää silloin tarvii,
ei enää huolta, harmii,
ystävän tahtoisin. ::

3. Sammakko, kaniini ja hiiri,
perheesi sekä pihapiiri
:: ystäviä kaikki ovat,
isoisät, siskot somat.
Ystävän tahtoisin. ::

© 1986 Musiikki Fazer Musik, Helsinki
Paula Kärki

Figur 8. Gorillan laulu originalnoter

Detta är en vacker ballad som framförs av solist och kör. Kören deltar i textupprepningen under vers 1 och 2, medan alla sjunger tillsammans i vers 3.

Jag byggde introt utifrån de fyra sista takterna. Trummor och bas kompar stadigt i ett beat-komp. Enkla stråklinjer stöttar och lyfter arrangemanget.

Figur 9. Kläder till Gorillan laulu

Nr 5. Taikurin laulu

7. TAIKURIN LAULU *TAA JAA!* *Kusro!*

Taikuri ANNA-LIISA KÄRKI
Sov. O. H.

Alkusoitto 1. On maa - il - ma täyn - nä tai - kaa, se
Dm6 E Am

sii - nä on kai - ken ai - kaa. Kaik - ki ei si - tä huo - ma - ta saa - ta, mut
E Dm Am

lap - set - pa voi - vat, sen voim taa - ta. Tä - nään on tai - an 1. - 3. ai - ka. 2. On 4. ai - ka.
Dm E Dm6 E E

© 1986 Musiikki Fazer Musiik, Helsinki

2. On maailma täynnä taikaa,
taas lapsien nauru raikaa.
Leikistä ei saa suuttua kukaan,
kaikki nyt tulkaa leikkihin mukaan!
Tänään on taian aika.

3. On maailma täynnä taikaa,
nyt kuulkaa, kun laulu kaikaa.
Päiväägi liitit taian lastu,
se mielessä aina huomiseen astu.
Tänään on taian aika.

4. On maailma täynnä taikaa,
se siinä on kaiken aikaa.
Muistissa jos vain sen pidät aina,
niin koskaan ei murheet mieltäsi paina.
Tänään on taian aika. Paula Kärki

(Laulun loputtua taikuri kumartaa. Lapset taputtavat ja huutelevat "Hyvä".
huutoja. Taikuri poistuu ja tيرهttöri astuu esiin.)

Figur 10. Taikurin laulu originalnoter.

Denna sång behövde förlängas och byggas upp på ett sätt så att trollerikonster kunde utföras i början av låten. Jag ville ha ett mystiskt, spökligt ljud som spelade melodin. Efter många byten hittade jag Hybrid och ljudet seneish lead. Sånginsatsen sjöngs av en trio plus kören.

Figur 11. Hybrid mjukvarusynt

Samarbete med Hem och skola föreningen, Svenska understödsföreningen i Salo rf och Svenska kulturfonden.

För att ett så stort projekt som detta skall gå att ro i land behövs samarbeten och understöd. Svenska understödsföreningen ansökte om bidrag för ett språkmöte som detta verkligen var. Projektet beviljades understöd, och ett utdrag ur ansökan såg ut så här:

För att kunna genomföra denna produktion på ett professionellt sätt krävs både scenbygge och teknisk utrustning. Alla årskurser i skolorna deltar med en programpunkt, som sedan växelsvis framförs på scenerna. På höger sida planeras en stor LED-skärm, som kommer att visa effekter, reklam, dekorer med mera.

Bakgrundsmusiken har producerats under hösten och vintern, så ingen orkester behövs. De största kostnaderna är för ljud- och ljusfirman, men vi har lyckats få ner priset rejält. [Länk till ljud- och ljusfirman.](#)

Med denna teknik kommer vi att skapa en upplevelse som kommer att pratas om länge i staden. Samtidigt kommer allt att arkiveras på film för kommande generationer. Detta är ett första steg för att visa att svenska språket finns i Salo.

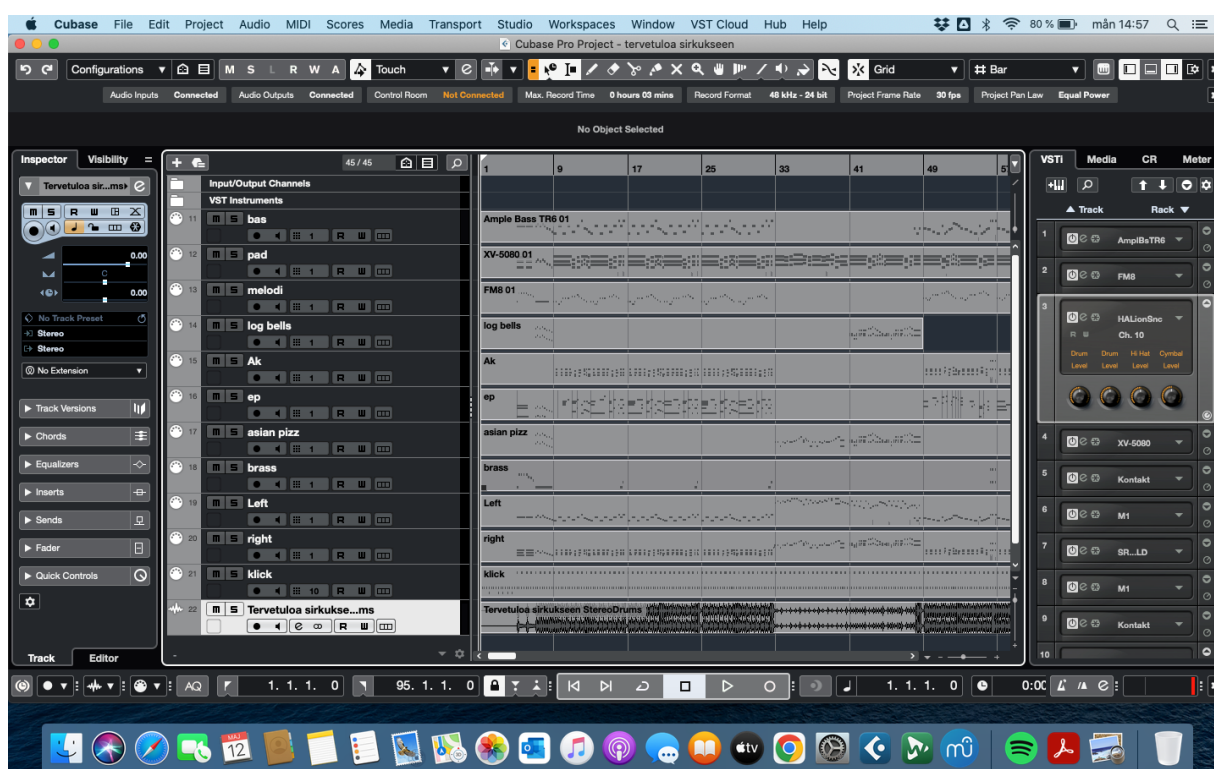
Hem- och skolföreningen ansvarade för biljettförsäljning, sponsorsökning samt caféverksamheten under föreställningarna.

Figur 11 och 12. Reklam

3.1.1 Arrangemang

Jag började med att spela igenom arrangemangen på piano, precis som de var arrangerade och tänkta på mitten av 80-talet. Sedan lyssnade och tittade jag på olika cirkuslåtar på internet för att få rätt känsla och stämning. Eftersom skolan inte hade tid, resurser eller möjlighet till levande musik, valde jag att spela in och göra allt i Cubase Pro, ett program som jag har arbetat med sedan mitten av 90-talet och som jag har uppdaterat mig på i takt med att nya versioner och funktioner har släppts. Den här gången blev alla instrument mjukvaruvarianter, förutom trummor och percussion, som är spelade av en professionell slagverkare.

Figur 10. Arbetsvy och setup i Cubase Pro

Grundarrangemangen var välskrivna, vilket gjorde det enkelt att orkestrera utifrån dem. Till samtliga musikstycken med sång spelade jag in en stödmelodi för eleverna. Det var dock viktigt att melodiinstrumentet hade rätt karaktär och bidrog till arrangemangets stämning – utan att skapa en tråkig *karaokeskänsla*.

För de snabbare melodierna valde jag ofta percussiva ljud som förmedlade en glad och lekfull känsla. Långsammare melodier fick ett legatoljud som tillförde mystik och rymd.

Alla låtar är arrangerade med elbas, piano, pad, akustisk gitarr, trummor och percussion. Mjukvarusyntarna FM8 och Korg M1 användes flitigt, eftersom deras ljudkaraktär passade utmärkt för att skapa den önskade cirkuskänslan.

Trummor och percussion var avgörande för att förmedla den slutgiltiga känslan jag strävade efter – något som blev enkelt tack vare samarbetet med professionella musiker.

Jag skickade en enkel mix via WeTransfer till trumslagaren, med instruktioner som till exempel:

"4 takter marschvirvel som intro – tänk cirkusorkester."

Musiken mixades i Pro Tools och mastrades i WaveLab.

Eftersom målet var att skapa bakgrunder utan sång – så kallade *singback-versioner* – låg fokus främst på att balansera ljudnivåerna och göra lättare justeringar med equalizer.

Figur 11 och 12. Två av de mjukvarusynthar som användes

4. Cirkusmusikal och läroplan

Jag har valt att fokusera mig på den del av läroplanen som tar upp skolans verksamhetskultur. (Skolans roll i samhället)

Läroplanen i Finland styrs av Utbildningsstyrelsen. I läroplansgrunderna för den grundläggande utbildningen står det:

"En verksamhetskultur som stöder skolnärvaro, främjar lärande, delaktighet, samhörighet och välbefinnande." (Luomanen, 2025)

Delaktighet och demokrati

Elever ska få vara med och påverka skolans verksamhet och känna sig hörda. Skolan ska uppmuntra demokrati och samarbete genom exempelvis elevkårsverksamhet och frivilligt arbete. Samarbete med samhället och skolor i andra länder ger förståelse för en globaliserad värld. (Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014, u.d.)

En lärande organisation – grunden för skolans kultur

Skolan ska vara en lärande organisation där alla får stöd i sitt lärande. Utvecklingen sker genom dialog, samarbete och delaktighet, vilket stärker gemenskapen. Att reflektera över mål, utvärdera sitt arbete och ha en lugn studiemiljö bidrar till bättre lärande. Även feedback från hemmet och samarbetspartners är viktig. Skolan ska ta tillvara forskning och utvecklingsarbete för att ständigt förbättras. Ledarskapet fokuserar på att skapa goda förutsättningar för lärande och välbefinnande. (Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014, u.d.)

Likabehandling och jämlikhet

Alla ska behandlas lika, oavsett bakgrund eller kön. Skolan ska främja jämställdhet och hjälpa elever att utforska sina möjligheter utan begränsande könsroller. Undervisningen och skolmiljön ska spegla och respektera mångfald. (Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014, u.d.)

Under läsåret 2024-2025 så har Ollikkalan koulu, och Salo svenska skola samarbetat i ett ämnesöverskridande och mångkulturellt projekt. Över 200 elever deltog i musikalen, som framfördes för allmänheten i februari 2025.

Den gemensamma insatsen, som omfattade repetitioner, kostymtillverkning och iscensättningar över klassgränserna, stärkte elevernas samhörighet och skapade en känsla av gemenskap. Att arbeta mot ett gemensamt mål förbättrade även samarbetet mellan personalen.

Målen med cirkusmusikalen:

- Under läsåret introduceras cirkusvärlden i olika ämnen.
- Eleverna engageras och får uppleva delaktighet.
- Erfarenhet av att uppträda inför publik.
- Skicklighet och konstnärligt uttryck utnyttjas vid genomförandet.
- Kreativitet och glädje främjas.
- Samarbetet över klassgränserna stärks, vilket bidrar till en ökad gemenskapskänsla.

Alla skolans språk var på något sätt representerade.

5. Sammanfattande diskussion

Detta examensarbete visar hur musik och scenkonst – i det här fallet en cirkusmusikal – kan vara ett viktigt och inspirerande verktyg i skolundervisningen. Projektet samlade över 200 elever från två skolor och gav dem möjlighet att arbeta tillsammans med sång, dans, teknik och bild. Genom föreställningen fick eleverna vara kreativa, samarbeta och känna att de var en del av något större.

Musikens roll var central. Eftersom det inte fanns resurser för en levande orkester spelades all musik in i förväg. Arrangemangen gjordes i musikprogram som Cubase, mixades i Pro Tools och mastrades i WaveLab. Det skapades så kallade singback-versioner – bakgrunder utan sång – som användes under föreställningen. Musiken valdes och arrangerades noggrant för att skapa rätt känsla och stämning i varje nummer, med både glädje, humor och eftertanke.

Tekniken användes på ett genomtänkt sätt för att förstärka upplevelsen. En LED-skärm visade bilder och effekter, och ljus och ljud hjälpte till att göra föreställningen levande. Detta gjorde att hela projektet kändes professionellt och engagerande, både för eleverna och publiken.

En viktig del av projektet var att alla elever skulle känna sig inkluderade. Genom att skapa en välkomstvideo där skolans 21 språk fanns representerade visades tydligt att varje elev och varje språk var betydelsefullt. Detta stärker projektets värde ur ett mångkulturellt och jämlikt perspektiv.

Föreställningen gav också eleverna möjlighet att utveckla sina sociala färdigheter. De fick stå på scen, arbeta i grupper, ta ansvar och lösa problem. Många elever växte i självförtroende och upplevde stolthet över sitt deltagande. Det visade också hur viktigt det är att elever får vara delaktiga och ha inflytande – något som ökar både engagemang och lärande.

Att projektet kunde genomföras berodde också på samarbeten med aktörer utanför skolan, som Hem- och skolföreningen, Svenska understödsföreningen i Salo rf och Svenska kulturfonden. Deras stöd gjorde det möjligt att skapa en föreställning med hög kvalitet.

Sammanfattningsvis visar detta projekt att musik och scenkonst inte bara är skolämnen, utan också ett sätt att bygga gemenskap, stärka språket och skapa glädje. En cirkusmusikal som denna kan visa att alla får vara med, oavsett bakgrund eller nivå, och att samtliga språk representerade på skolan inkluderades i föreställningen. Det blev en föreställning att minnas – både för eleverna och för alla som såg den.

Litteraturförteckning

- Luomanen, T. (2025). *Opetushallitus - Utbildningsstyrelsen*. Hämtat från En meningsfull verksamhetskultur i skolan: <https://www.oph.fi/sv/teman-och-utveckling/en-meningsfull-verksamhetskultur-i-skolan>
- Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014*. (u.d.). Hämtat från E grunder: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/perusopetus/419550/25/tekstikappale/428613>
- Johan Lindberg, S. f. (den 31 Maj 2011). *Uppslagsverket Finland*. Hämtat från Musikal: <https://www.uppslagsverket.fi/sv/view-170045-Musikal>
- History of circus*. (2025). Hämtat från Circus Music History and Facts: <https://www.historyofcircus.com/circus-facts/circus-music-history-facts/>
- Anna-Liisa Kärki, P. K. (1986). *Suuri sirkusseikkailu*. Finland: Fazer.
- Avid. (u.d.). *Avid.com/Pro tools*. Hämtat från Pro tools: <https://www.avid.com/pro-tools>
- Apple. (u.d.). *Apple*. Hämtat från Final cut pro: <https://www.apple.com/final-cut-pro/>
- Suno. (u.d.). *www.suno.com*. Hämtat från Suno: <https://suno.com/home>
- Cakewalk. (u.d.). *Cakewalk*. Hämtat från www.cakewalk.com: <https://www.cakewalk.com/>
- Steinberg. (u.d.). *Steinberg*. Hämtat från Wavelab: <https://www.steinberg.net/wavelab/>